

Social Work & Education

©SW&E, 2021

УДК 378.4 : 364-43 : 614 (73)

DOI: 10.25128/2520-6230.21.3.8

Лілія Клос,доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціології та
соціальної роботи,Національний університет
«Львівська політехніка». Львів,
Україна; lilija.y.klos@lpnu.uaORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9972-7450>**Статус статті:**

Отримано: серпень 15, 2021

1-ше рецензування: вересень 10, 2021

Прийнято: вересень 30, 2021

Клос, Л. (2021). Підготовка соціальних працівників до професійної діяльності у сфері здоров'я: впровадження прогресивних ідей США в Україні. *Social Work and Education*, Vol. 8, No. 3. pp. 395-411. DOI: 10.25128/2520-6230.21.3.8

ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗДОРОВ'Я: ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНИХ ІДЕЙ США В УКРАЇНІ

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена зростанням значення здоров'я в системі цінностей сучасного суспільства, а також погіршенням стану здоров'я населення не лише в Україні, але загалом у світі. Ситуація особливо погіршилася в умовах пандемії коронавірусної інфекції, що спричинила до появи численних нових і загострення «старих» соціальних проблем населення. Соціальні працівники не можуть залишатися осторонь тих проблем, з якими зіткнулися пересічні громадяни, особливо, якщо йдеться про досягнення соціальної справедливості і дотримання людських прав у такій чутливій сфері як здоров'я. Для забезпечення ефективного надання соціальних послуг і з метою розв'язання соціальних проблем населення на засадах здоров'єзбереження фахівці соціальної роботи мають бути належним чином підготовленими до такого роду професійної діяльності. Підготовка соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я в Україні є достатньо новим напрямом підготовки у закладах вищої освіти, а практика соціальних працівників у сфері охорони здоров'я в Україні на сьогодні ще не надто типове явище. Добрим підґрунтям для якісної підготовки майбутніх і вже практикуючих соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я є застосування прогресивних зарубіжних напрацювань. Особливу вагу має американський досвід підготовки соціальних працівників до роботи у сфері здоров'я, заснований на понад столітній практиці у цій царині. Задля запозичення і адаптації цінних ідей зарубіжних фахівців було здійснено порівняння підготовки соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я в США і Україні. На основі виявлених спільних і відмінних рис запропоновано шляхи впровадження кращих здобутків американської вищої школи у вітчизняну практику університетської підготовки соціальних працівників.

Ключові слова: соціальний працівник; сфера охорони здоров'я; професійна підготовка; діяльність соціального працівника у сфері здоров'я; університети; США.

Вступ

Карантин і соціальна ізоляція, зумовлені пандемічним поширенням коронавірусної інфекції, спричинили ще більше погіршення критичного стану здоров'я населення і зростання чисельності соціальних проблем. Ефективним чинником розв'язання цих проблем вважаємо застосування комплексного міждисциплінарного і міжгалузевого підходу за участю соціальних працівників, на засадах визнання здоров'я проблемою соціальної справедливості і дотримання людських прав, колективної відповідальності за благополуччя суспільства (Клос, 2018b). Відтак постає потреба в підготовлених соціальних працівниках до діяльності у сфері здоров'я – як в системі закладів охорони здоров'я, так і за їх межами (Клос, Худоба, Школяр, 2019). Ця діяльність соціального працівника здоров'єзберезувальна по суті, засновується на концепції служіння. Зміст її виражений в ідеях: допомога є цінністю і має сенс, коли чітко зрозуміла її перспектива; основа успіху соціальної роботи у сфері здоров'я – це спільне із клієнтом вирішення проблем, що потребує активної участі і сприяє розвитку клієнта; соціальний працівник сфери здоров'я є «творцем» нових способів розв'язання типових проблем; у професійному втручанні в соціальній роботі сфери здоров'я має значення не тільки результат, але й процес впровадження змін у ситуацію клієнта, тому відносини між фахівцем і клієнтом – це також цінність; щоб процес і результат здоров'єзберезувальної діяльності соціального працівника були ефективними, сам фахівець має бути втіленням тих цінностей, на які він спирається у професійній діяльності, і демонструвати це своєю професійною поведінкою (Клос, 2017, с.75).

У вітчизняній практиці фахівці соціальної роботи, на жаль, ще не визнані повноправними учасниками процесу розв'язання проблем осіб із особливостями (порушеннями) здоров'я. Здебільшого соціальні працівники залучаються до роботи з особами з інвалідністю, із пацієнтами з окремими нозологіями (ВІЛ-інфіковані і хворі на СНІД, туберкульоз; узалежнені від психоактивних речовин тощо). Вивчення зарубіжного досвіду соціальної роботи загалом і діяльності соціальних працівників у сфері здоров'я зокрема показує, що для досягнення розуміння ролі і значення участі соціальних працівників у роботі закладів охорони здоров'я, в різних ділянках медичної галузі, у наданні соціальних послуг на засадах здоров'єзбереження потрібен час. Такий період функціонування професійної соціальної роботи дозволить «дозріти» як професійній спільноті, так і населенню до усвідомлення ваги і можливостей соціальних працівників у збереженні здоров'я громадян (Клос, 2018a).

Дослідження досвіду професійної діяльності соціальних працівників у сфері здоров'я в США, а також напрацювань у царині реалізації професійної підготовки соціальних працівників в університетах США до діяльності у сфері здоров'я, і порівняння з ситуацією в Україні дасть змогу встановити спільне і відмінності в обох країнах. Отримані результати можна застосувати для прогнозування шляхів імплементації прогресивних ідей зарубіжного досвіду у вітчизняну практику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Низка вітчизняних дослідників вивчала питання професійної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти України. Зокрема, О. Карпенко (2008) акцентувала на професійній підготовці майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти, І. Ковчина (2008) зосередила увагу на теорії та практиці підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціально-правової діяльності, О. Плахотнік (2008) вказала на проблеми підготовки соціальних працівників, пов'язані із специфікою соціальної роботи, що передбачає організацію комплексної соціальної, медичної, педагогічної, психологічної та правової допомоги людям. Особливостями підготовки цих фахівців до роботи з різними категоріями населення цікавилися: Т. Голубенко (2015), яка встановила шляхи формування готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку; А. Капська (2003) вивчала соціально-педагогічну роботу з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями; І. Козубовська і О.Пічкара (2003) – заглибилися в зміст і форми організації підготовки фахівців соціальної роботи в навчальних закладах Великої Британії, Г. Лактіонова (1999) – досліджувала теоретико-методичні основи соціально-педагогічної роботи з жіночою молоддю в умовах великого міста.

У науковому пошуку ми спиралися на доробок, представлений в дисертаційних роботах Н. Гайдук, О.Загайко Т. Логвиненко, Н. Микитенко, В.Поліщук, Н. Собчак, що розкривають зарубіжний досвід підготовки соціальних працівників. Зокрема, цінною була інформація щодо професійної підготовки соціальних працівників: до здійснення посередництва (на матеріалах США і Канади) (Гайдук, 2005); для соціальних служб середніх загальноосвітніх навчальних закладів Великої Британії (Загайко, 2008); в університетах Скандинавських країн: Данії, Норвегії, Швеції (Логвиненко, 2015); в університетах Канади (Микитенко, 2006); у системі неперервної освіти США (Собчак, 2004); зарубіжний досвід професійної підготовки фахівців для соціальної сфери (Поліщук, 2002).

Важливе значення для нашого дослідження мало вивчення педагогічного досвіду вищої школи США, відображеного у працях С. Бабушко (2014; з огляду на аналіз нормативно-правового забезпечення професійного розвитку фахівців у США), В. Безлюдної (2012; у контексті характеристики системи соціальної роботи з сім'єю в США), Н. Бідюк (2009; з погляду відображення теорії та практики професійного навчання безробітних у США), Н. Мукан (2011; у зв'язку із характеристикою професійного розвитку учителів загальноосвітніх шкіл у системах неперервної педагогічної освіти Великої Британії, Канади, США), О. Стойки (2015; задля розкриття змісту трансформаційних процесів у вищій школі США).

Окрему увагу приділялося науковим розвідкам щодо аспектів підготовки фахівців до діяльності зі збереження здоров'я. Так, у праці В. Бобрицької (2016) представлено стан державної освітньої політики України у сфері освіти осіб з особливими потребами; у докторській дисертації Н. Белікової (2012) розкрито теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'єзбережувальної діяльності; дисертаційне дослідження

Г. Мешко (2012) характеризує теорію і практику підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я; наукова праця Г. Мисіної (2011) зосереджена на вивченні умов для забезпечення фізичного, психічного, соціального благополуччя студентів у здоров'єзберезувальному середовищі закладу вищої освіти; дисертаційна робота І. Патрушевої (2010) присвячена формуванню компетентності здоров'єзбереження майбутніх спеціалістів соціальної роботи в процесі навчання у виші.

Особливий інтерес для нашого дослідження представляв зміст професійного втручання фахівця соціальної роботи у сфері здоров'я в США. Зокрема, різні аспекти цього питання розкрито в працях Р.Кебота (Cabot, 1911), який описав соціальні послуги в шпиталі; М.Луптак (Luptak, 2004) про соціальну роботу і догляд наприкінці життя; Дж.МакКейб (McCabe, 1984) вивчав досвід соціальної роботи в умовах геріатричної лікарні і вплив такої практики на університетську підготовку фахівців; С.МакБрідж і Б.Рімер (McBride, Rimer, 1999) обґрунтували використання телефонного консультування в соціальній роботі для покращення поведінки пацієнтів щодо медичних послуг; Д.Олів'єре (Oliviere, 2001) характеризувала «ексцентричну» роль соціального працівника у паліативній допомозі; М.Міллер і Г.Регр (Miller, & Rehr, 1983) – наголосили на значенні досліджень у соціальній роботі в сфері здоров'я.

Важливою частиною дослідження було встановлення зв'язку практики соціальної роботи у сфері здоров'я із соціальною політикою. Ці аспекти відображені в наукових працях П. Байвотерс, І. Мак-Леод, Л.Напіер (Bywaters, & McLeod, & Napier, 2009), де продемонстровано розвиток практики і політики соціальної роботи у зв'язку із глобальними нерівностями в галузі охорони здоров'я; К.МакЛерой, Д.Байбеу, А.Стеклер і К.Гланц (McLeroy, Vibeau, Steckler, & Glanz, 1988) – вказали на формування програм сприяння здоров'ю на засадах екологічної перспективи.

Вагомою складовою було дослідження етичних норм і цінностей професії як ключових положень підготовки соціальних працівників до діяльності із збереження здоров'я. Зокрема це питання вивчали: К. Брілл (Brill, 2001) – розглядав підготовку до професійної соціальної роботи з позицій Кодексу етики Національної асоціації соціальних працівників США; Дж. Карні і К.МакКаррен (Carney, McCarren, 2012) представили проблеми навчання соціальної роботи в умовах несексуальних подвійних стосунків; Е.Чікай (Csikai, 2004) наголошує на участі соціальних працівників у вирішенні етичних дилем у хоспісі; Дж. Голдмеєр (Goldmeier, 1984) турбується про необхідність етичного стилю роботи і прийняття етично виважених рішень у роботі соціальних працівників закладів охорони здоров'я; Т.Еванс і Ф.Пітерс (Evans, Peters, 2001) вважають нерівності у здоров'ї викликами етичним аспектами справедливості щодо здоров'я; Н.Партон (Parton, 2003) закликає до переосмислення професійної практики догляду під впливом ідей соціального конструктивізму та феміністичної етики; С.Чан і Н.Рінд (Chan, Rhind, 1997) описують етику втручання фахівців соціальної роботи в контексті охорони здоров'я; М.Меттісон (Mattison, 2000) звертається до прийняття етичних рішень на засадах підходу «особа в процесі».

Не менш значущими були результати пошуку, що ґрунтувалися на вивченні змісту і напрямів підготовки у зв'язку зі стандартами практики. Так, Л.Хедрік і Н.Халіл (Headrick, & Khaleel, 2008) задалися питанням пошуку «правильних» або оптимальних шляхів реалізації діяльності міжпрофесійних команд фахівців – як навчити професіоналів різного профілю працювати разом над покращенням та охороною здоров'я населення. М. Сейбл, Д. Шілд, А.Гіпп (Sable, Schild, & Hipp, 2005) наголошують на необхідності дотримання стандартів підготовки для досягнення компетентності у соціальній роботі в сфері громадського здоров'я; Г.Сімпсон, Дж.Вільямс і А.Сігалл (Simpson, Williams, & Segall, 2007) вважають, що освіта в соціальній роботі для сфери здоров'я має ґрунтуватися на клінічному навчанні.

Однак, незважаючи на численні вітчизняні й зарубіжні дослідження професійної підготовки соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я в США і Україні, дотепер не проводилося порівняльного аналізу в цій царині. Саме тому **метою статті** є на основі виявлених спільних і відмінних рис у підготовці соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я в США і Україні сформулювати пропозиції щодо впровадження ідей прогресивного зарубіжного досвіду у вітчизняну практику.

Методологія дослідження

Для досягнення мети та виконання визначених завдань використано комплекс таких методів: загальнонаукові (аналіз, синтез, систематизація, порівняння, узагальнення – для вивчення праць зарубіжних і вітчизняних науковців, офіційних і нормативно-правових документів України та США, виявлення спільного і відмінностей); конкретно-наукові – компаративний (аналіз літератури з питань методології, педагогіки, соціальної роботи) і структурно-функціональний аналіз (з'ясування структурних, змістових, процесуальних особливостей підготовки соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я); прогностичний (обґрунтування шляхів впровадження конструктивних ідей американського досвіду з урахуванням розвитку вітчизняної соціальної роботи).

Основна частина

Значні прогресивні напрацювання у сфері професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в університетах США дозволяють переглянути професійну підготовку соціальних працівників в Україні під новим кутом зору – з позицій здоров'єзбереження в соціальній роботі й активної участі соціальних працівників у цій сфері, як способу сприяння соціальному розвитку і покращенню добробуту населення. Вища школа США на сьогодні, попри вагомий досягнення в цій сфері та міжнародне визнання, продовжує розвиватися, і система професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності як її складова (підсистема) не залишається осторонь цих трансформаційних процесів (Стойка, 2015).

Порівняльно-педагогічне дослідження розглядаємо в площині порівняння систем освіти (компонентів систем) різних країн задля виявлення, аналізу спільного і розбіжностей між освітніми явищами та процесами, обґрунтування

закономірностей і тенденцій їх розвитку, надання об'єктивної оцінки можливості використання зарубіжного досвіду у вирішенні проблем освіти своєї країни. Науковці О. Жижко, О. Огієнко акцентують на трьох принципових моментах порівняльного дослідження освітніх систем: зовнішні чинники розглядати як основу вивчення систем освіти; усвідомлювати роль держави як найдієвішого інструменту безпосереднього впливу на освіту; базуватися на визнанні стабільності системи освіти (Жижко, 2013, с. 28; Огієнко, 2009, с. 41–42).

Для порівняння українського та американського досвіду професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в якості критеріїв були взяті основні компоненти системи вищої освіти (*Закон України № 1556-VII*, 2015): 1) вищі навчальні заклади, що здійснюють відповідну підготовку; 2) рівні та ступені (кваліфікації) вищої освіти; 3) освітні та наукові програми; 4) стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти; 5) управління у сфері вищої освіти; 6) учасники освітнього процесу. Ці компоненти, у зв'язку зі складністю та комплексністю структури і значення, були визначені як кластери порівняння. У рамках кожного кластера були виділені критерії, що, на наш погляд, дали змогу детальнішого порівняння і зіставлення, таким чином, забезпечили глибший аналіз систем професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності у США та в Україні.

Проведене системне порівняння дозволило виявити спільні риси професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в США і Україні: 1) наявність різних типів закладів вищої освіти (університетів або прирівняних до них, державної та приватної форм власності); 2) університети забезпечені адекватними ресурсами – матеріально-технічними, навчально-методичними, інформаційними для забезпечення освітньої діяльності, відповідно до цілей підготовки (США) і ліцензійних умов (Україна); 3) підготовка здійснюється на трьох освітніх рівнях вищої освіти – першому (бакалаврському), другому (магістерському), третьому (докторському або освітньо-науковому), і визначає здобуття ступенів (бакалавр, магістр, доктор філософії), супроводжується отриманням відповідного документу (диплома бакалавра, магістра, доктора філософії); 4) підготовка здійснюється на основі освітніх і наукових програм, укладених на засадах компетентнісного підходу; 5) тривалість і результати виконання програм підготовки вимірюються в кредитах трансферу, які мають кількісні та якісні відмінності у США та Україні, але загалом тривалість підготовки на рівні бакалавра 3,5–4 роки, магістра до 2 років, доктора філософії – 4–5 років; 6) очікувані результати підготовки визначаються компетентностями, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти; 7) оцінюванню підлягають досягнуті компетентності; 8) практична підготовка є обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм, проводиться на базах практики – в соціальних службах та інших організаціях, що надають соціальні послуги, спрямовані на збереження здоров'я; 9) організація освітнього процесу здійснюється через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на формування гармонійної творчої особистості; 10) стандарти підготовки окреслюють межі компетентності в процесі професійної підготовки; 11) якість підготовки визначається в процесі

комплексного оцінювання відповідності результатів навчання до стандартів підготовки; 12) атестація здобувачів вищої освіти проводиться під час вхідного, поточного, семестрового контролю результатів навчання і набуття професійної компетентності; у формі контрольних, екзаменаційних заходів з використанням кількісних показників вимірювання результатів; 13) здійснюється управління обох систем; 14) учасниками освітнього процесу є науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти і фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на базах практики і під час теоретичної підготовки; 15) передбачені спеціальні можливості для участі осіб з особливими освітніми потребами у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників до здоров'єзберувальної діяльності (Клос, 2018а).

Водночас було виявлено відмінності, з яких ключовою вважаємо незавершеність формування необхідних взаємозв'язів між компонентами системи підготовки соціальних працівників до здоров'єзберувальної діяльності в Україні. Виявлені відмінності ми диференціювали за рівнями функціонування системи – державного, галузевого, інституціонального, організаційного порядку.

Відмінності на *державному* рівні пов'язані з обмеженою соціальною спрямованістю і пасивністю вітчизняної соціальної політики, відсутністю належної законодавчої бази для діяльності системи, жорстким централізованим управлінням, «рудиментарними» підходами.

На *галузевому* рівні відмінності полягають у: відомчому підпорядкуванні соціальної роботи і охорони здоров'я в Україні двом різним міністерствам; обмеженій взаємодії між соціальними службами і закладами охорони здоров'я та недостатній міжгалузевій співпраці; формуванні освітніх стандартів для соціальних працівників фахівцями МОН; відірваності стандартів підготовки від потреб практики; проведення акредитації закладів вищої освіти, а не освітніх програм; регламентування діяльності ЗВО щодо програм, планів підготовки.

Відмінності на *інституціональному* рівні пов'язані з особливостями розвитку соціальної роботи як соціального інституту в Україні. Вони полягають в наступному: незавершеність формування нормативної бази соціальної роботи як професії, галузі знань, напряму підготовки; відсутність післядипломної підготовки фахівців; відсутність стандартів практики соціальних працівників і стандартів соціальних послуг; несформованість інфраструктури соціальних послуг; застарілі підходи формування запиту на соціальне обслуговування і визначення фінансування сфери; відсутність досліджень реальних потреб різних категорій населення в соціальних послугах; нераціональне використання обмеженого фінансування; відсутність дієвої професійної організації соціальних працівників сфери здоров'я; обмежений перелік спеціалізацій у галузі соціальної роботи в Україні; відсутність фахового наукового видання; відсутність супервізорів.

На *університетському* рівні відмінності в Україні полягають у тому, що індивідуалізація навчальних планів є формальною; переважають однотипні програми; використовуються північноамериканська, західно- і східноєвропейська моделі підготовки; практична складова підготовки недооцінюється, обмежена 10–15 % загального обсягу програми; студенти дорослі за віком, але психологічно недостатньо зрілі до усвідомленої професійної підготовки; викладачами

переважно є фахівці різних спеціальностей, дотичних до соціальної роботи або випускники зарубіжних програм соціальної роботи; оцінювання успішності студентів недостатньо диференційоване, не спонукає до покращення результатів; дослідницька діяльність студентів і викладачів не має достатнього застосування у практиці; обмеженою є участь студентів у дослідженнях, спрямованих на вирішення глобальних проблем сфери здоров'я (Клос, 2019).

Узагальнення результатів наукового пошуку уможливило виявлення прогресивних ідей досвіду США й обґрунтування *науково-методичних рекомендацій* щодо їх творчого використання в розбудові системи професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в університетах України.

Розроблені рекомендації обґрунтовуються на державному, галузевому, інституціональному, університетському рівнях за напрямками – концептуальним, нормативно-правовим, організаційно-управлінським, навчально-методичним, інформаційно-здоров'єзберезувальним. Рекомендації представлено у таблиці 1.

Таблиця 1: Основні напрями і рівні впровадження в Україні змін у професійну підготовку майбутніх соціальних працівників до діяльності у сфері здоров'я

напрямок	концептуальний	політико-правовий	організаційно-управлінський	навчально-методичний	інформ.-здоров'єзберезувальний
Рівні	-від патерналізму до людиноцентрованої концепції соціального захисту;	-реформування і вдосконалення законодавства щодо системи соціальних послуг (термінологія, інфраструктура, освітній рівень і кваліфікації фахівців, категорії і потреби клієнтів, механізми вирішення соціальних проблем, ринок соціальних послуг);	-започаткування міжпрофесійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності на основі співпраці між Міністерствами освіти і науки, охорони здоров'я та соціальної політики	-компетентнісний підхід у формуванні стандартів підготовки; -компетентнісний підхід у формуванні стандартів соціальних працівників (за сферами); -компетентнісний підхід у формуванні стандартів соціальних послуг	- пропаганда здоров'я і здорового способу життя на всіх рівнях соціальної практики
Державний	- визнання соціальної сфери і задоволення соціальних потреб громадян пріоритетом державної політики	- внесення «соціальної роботи сфери здоров'я» в класифікатор професій і посад працівників			

Галузевий	<p><i>соціальна сфера:</i> індивідуальний, цілісний, зосереджений на клієнтові підхід; фінансування соціальних послуг, а не закладів: «гроші ходять за клієнтом»</p> <p><i>освіта:</i> міжпрофесійний підхід у підготовці фахівців для сфери здоров'я</p> <p><i>охорона здоров'я:</i> біопсихосоціокультурна модель здоров'я</p>	<p>- створення одного Міністерства охорони здоров'я і соціального обслуговування; - реформування системи соціального захисту і обслуговування населення; - вдосконалення нормативно-правової бази (законодавство, термінологія, фінансування); - спеціалізація «Соціальна робота у сфері здоров'я»; - законодавче забезпечення участі соціальних працівників у сфері здоров'я в складі міжпрофесійних груп фахівців – команд здоров'я</p>	<p>- підсиленням значущості професії соціального працівника як агента соціальних змін; - вивчення потреб населення в соціальних послугах, формування ринку соціальних послуг і мережі закладів (державних, недержавних), стандарти соціальних послуг; - децентралізація управління;</p>	<p>- профорієнтація; - створення стандартів підготовки соціальних працівників для сфери здоров'я; - забезпечення умов неперервної підготовки для фахівців із значним практичним стажем; - перекваліфікація, підвищення кваліфікації, диверсифікація типів програм (комбінована денно-ночна форма, дистанційна), видів (комбіновані, одночасні, подвійні за освітніми рівнями, спеціальностями); - академічна мобільність студентів і викладачів (горизонтальні, вертикальні, блокові кредитні трансфери); - політика розрахунку авдиторного навантаження і оцінювання науково-методичної активності викладачів, сприяння їх професійному розвитку впродовж життя</p>	<p>-інформування про соціальні послуги у сфері здоров'я, мережі закладів, навчання здоров'я в громаді</p>
Інституціональний	<p>-соціальна робота у сфері здоров'я як соц. інститут – інструмент розвитку цілісної особистості шлях досягнення здоров'я і добробуту</p>	<p>- вироблення спільної стратегії покращення здоров'я населення на засадах цілісного підходу засобами міжгалузевої співпраці в соціальній роботі сфери здоров'я,</p>	<p>-створення професійної організації соціальних працівників сфери здоров'я (загальноукраїнського) як осередку розвитку теорії і практики соціальної роботи у сфері здоров'я, створення етичного кодексу соціальних працівників сфери здоров'я; - розвиток міжнародної співпраці</p>	<p>-формування стандартів практики; - формування стандартів підготовки на основі Світових стандартів освіти в галузі соціальної роботи; - фахове науково-практичне видання «Соціальна робота в сфері здоров'я» як науково-практична платформа міждисциплінарних досліджень, ініціатив, публікацій, обмін досвідом; - створення освітніх програм глобальної соціальної роботи у сфері здоров'я (з міжнародними партнерами)</p>	<p>-пропаганда цінностей соціальної роботи у сфері здоров'я - інформування про послуги соціальної роботи у сфері здоров'я</p>

Університетський	<p>-підготовка фахівця – це розвиток цілісної гармонійної особистості фахівця, готового до здорового в'єзбережувальної діяльності, і подальшого професійного розвитку</p>	<p>-децентралізація в управлінні; -забезпечення безбар'єрного середовища для студентів з особливими освітніми потребами -академічна мобільність студентів і викладчів, залучення іноземних гострових лекторів і викладчів, -фінансова підтримка наукової і навчальної діяльності викладчів і студентів; -стимулювання досліджень, базованих на фактичних даних;</p>	<p>-урахування специфіки підготовки соціальних працівників до здоров'єзбережувальної діяльності: збільшення практичної складової до 40%; - створення виробничо-навчальних комплексів; - посилення співпраці з громадою; - співпраця з вітчизняними і зарубіжними університетами, ін. міжнародними освітніми і соціальними організаціями, що здійснюють підготовку фахівців соціальної роботи для сфери здоров'я, надають соціальні послуги, сприяють збереженню здоров'я; - створення міжвузівських, міжгалузевих, міжнародних програм підготовки соціальних працівників для сфери здоров'я;</p>	<p>-зміни критеріїв і форм професійного відбору; - розроблення критеріїв відбору баз практики; розробка детальної (покрокової) шкали оцінювання практичної підготовки на основі компетентнісного підходу; спільні дослідження студентів і викладчів із залученням громади для вивчення потреб у соціальних послугах у сфері здоров'я; - забезпечення умов доступного навчального середовища з використанням інноваційних технологій підготовки, творчої і конструктивної співпраці; - вдосконалення структури і змісту освітніх програм з урахуванням принципів науковості, зв'язку теорії з практикою, ціннісного, цілісного підходів; - у формуванні змісту підготовки – принципів міждисциплінарності, «ядра», рівної важливості практичної і теоретичної складових, ефективності, індивідуалізації і диференціації; - створення програм спеціалізації за принципом основної і допоміжної, програм з концентрацією за методом соціальної роботи і сферою практики (в охороні здоров'я)</p>	<p>інформування про результати спільних досліджень із залученням громади; - розробленої спільно програми розбудови здорової громади; -надання інформаційних, консультаційних, освітніх, реабілітаційних ін. послуг; проф.-орієнтаційна робота в ЗОШ, ПТНЗ, соціальних організаціях з питань здоров'єзбереження в соціальній сфері</p>
------------------	---	---	--	---	---

Висновки

Узагальнення результатів наукового пошуку уможливило виявлення прогресивних ідей досвіду США й обґрунтування *науково-методичних рекомендацій* щодо їх творчого використання в розбудові системи професійної підготовки соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в університетах України. Розроблені рекомендації обґрунтовують зміни на рівні держави, галузі, інституції, закладу вищої освіти, що доцільно і необхідно реалізувати за відповідними напрямками – концептуальним, нормативно-правовим, організаційно-управлінським, навчально-методичним, інформаційно-здоров'єзберезувальним.

Предметом подальшого вивчення вважаємо соціальну політику в сфері охорони здоров'я в Україні, і зокрема, в питанні досягнення реальної рівності в доступі до послуг охорони здоров'я різних категорій населення, перш за все, представників найбільш соціально уразливих груп.

Література

Бабушко, С. (2014). Аналіз нормативно-правового забезпечення професійного розвитку фахівців у США. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 1 (8), 155–164.

Безлюдна, В. (2012). *Система соціальної роботи з сім'єю в США*. (Дис. канд. пед. наук). Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань.

Белікова, Н. (2012). *Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'єзберезувальної діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Луцький інститут розвитку людини Університету «Україна», Луцьк.

Бідюк, Н. (2009). *Професіє навчання безробітних у США: теорія і практика*. Хмельницький : ХмЦНТЕІ.

Бобрицька, В. (2016). Державна освітня політика України у сфері освіти осіб з особливими потребами. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 3–4, 53–58.

Бобрицька, В. (2010). *Формування здоров'я молоді : актуалізація світового ретродосвіду в умовах сучасної університетської освіти*. Полтава: ФОП Рибалка Д. Л.

Гайдук, Н. (2005). *Професійна підготовка соціальних працівників до здійснення посередництва (на матеріалах США і Канади)*. (Дис. кан. пед. наук). Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Київ.

Голубенко, Т. (2015). *Формування готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). НПУ імені М. П. Драгоманова, Київ.

Жижко, О. (2013). *Становлення та розвиток професійної освіти маргінальних груп населення Мексики і Венесуели*. (Дис. д-ра пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Київ.

Загайко, О. (2008). *Підготовка працівників соціальних служб для середніх загальноосвітніх навчальних закладів Великої Британії*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Харків.

Капська, А. (Ред.), Карпенко, О., Пінчук, І. (2003). *Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями*. К.: Держ. центр соц. служб для молоді.

Карпенко, О. (2008). *Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти*. (Дис. д-ра пед. наук). Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Київ.

Клос, Л. (2017). *Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників до здоров'єзберезувальної діяльності в університетах США: теорія і практика: монографія*. Львів: Видавництво Львівської політехніки

Клос, Л. (2018а). Генеза професійної підготовки фахівців соціальної роботи сфери здоров'я у США. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 38 (3), 258—267.

Клос, Л. (2018б). Сучасний стан соціальної роботи в охороні здоров'я населення: здоров'єзбережувальна діяльність соціального працівника. *Міжнародний журнал загальної і медичної психології*, 1 (01), 90—92.

Клос, Л., Худоба, О., Школяр, М. (2019). [Новий погляд на вирішення проблем здоров'я у територіальній громаді: міждисциплінарна команда фахівців](#). *Partnerships for social change: 20 years of experience, devoted to the 20th anniversary of Canada-Ukraine «Reforming social services» Project (1999–2003) : international scientific and practical conference* (Lviv, 24–26 October 2019) : proceedings, 25–29.

Ковчина, І. (2008). *Теорія та практика підготовки майбутніх соціальних педагогів до соціально-правової діяльності*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Київ.

Козубовська, І., Пічкар, О. (2003). *Кадрове забезпечення соціальних служб у Великій Британії*. Чернівці: Мистецька лінія

Логвиненко, Т. (2015). *Підготовка соціальних працівників в університетах Скандинавських країн: Данія, Норвегія, Швеція*. Дрогобич: Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Лактіонова, Г. (1999). *Теоретико-методичні основи соціально-педагогічної роботи з жіночою молоддю в умовах великого міста*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Ін-т педагогіки АПН України, Київ.

Мешко, Г. (2012). *Теорія і практика підготовки майбутніх учителів до збереження і зміцнення професійного здоров'я*. (Дис. д-ра пед. наук). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль.

Микитенко, Н. (2006). *Професійна підготовка соціальних працівників в університетах Канади*. (Дис. канд. пед. наук). Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль.

Мукан, Н. (2011). *Професійний розвиток учителів загальноосвітніх шкіл у системах неперервної педагогічної освіти Великої Британії, Канади, США*. (Автореф. дис. д-ра пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Київ.

Мысина, Г. (2011). *Создание условий для обеспечения физического, психического и социального благополучия студентов в здоровьесберегающей образовательной среде вуза*. (Автореф. дисс. д-ра пед. наук). ФГБОУ ВПО «Тульский государственный педагогический университет им. Л. Н. Толстого», Тула.

Огієнко, О. (2009). *Тенденції розвитку освіти дорослих у скандинавських країнах (друга половина ХХ століття)*. (Дис. д-ра пед. наук). Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Київ.

Патрушева, І. (2010). *Формирование компетентности здоровьесбережения будущих специалистов по социальной работе в процессе обучения в вузе*. (Автореф. дисс. канд. пед. наук). Нижневартковский государственный гуманитарный университет, Москва.

Пічкар, О. (2002). *Система підготовки фахівців соціальної роботи у Великій Британії*. (Дис. канд. пед. наук). Ужгородський національний університет, Ужгород.

Поліщук, В. (2002). *Професійна підготовка фахівців для соціальної сфери: зарубіжний досвід*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.

Плахотнік, О. (2008). Актуальні проблеми професійної підготовки соціальних працівників. *Вісник Черкаського університету*, 123, 119-123.

Собчак, Н. (2004). *Зміст і форми професійної підготовки соціальних працівників у системі неперервної освіти США*. (Дис. канд. пед. наук). Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль.

Стойка, О. (2015). *Трансформаційні процеси у вищій школі США*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль.

Україна. Верховна Рада. Закон «Про вищу освіту». № 1556-VII. (2014). URL:<http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>

Brill, C. K. (2001). Looking at the social work profession through the eye of the NASW Code of Ethics. *Research in Social Work Practice, 11*(2), 223–224.

Bywaters, P., & McLeod, E., & Napier, L. (Eds.). (2009). *Social Work and Global Health Inequalities: Practice and Policy Developments*. Bristol: The Policy Press.

Cabot, R. C. (1911). Social service work in hospitals. *Chicago Medical Recorder, 33*, 307–321.

Carney, J., McCarren, K. (2012) Social Work Education in Non-Sexual Dual Relationships. *Social Work Values and Ethics, 9* (2), 10–20.

Chan, C. L.-W. (Intr.); Rhind, N. (Eds.). (1997). *Social Work Intervention in Health Care*. Hong Kong: Hong Kong University Press.

Csikai, E. (2004). Social workers participation in the resolution of ethical dilemmas in hospice care. *Health & Social Work, 29*(1), 67–76.

Evans, T., Peters, F. (2001). Ethical dimensions of health equity. In T. Evans et al. (Eds.). *Challenging inequities in health: from ethics to action*. New York: Oxford University Press.

Goldmeier, J. (1984). Ethical styles and ethical decisions in health settings. *Social Work in Health Care, 10*(1), 45–60.

Headrick, L. A., & Khaleel, N. I. (2008). Getting it right: Educating professionals to work together in improving health and health care. *Interprofessional Care, 22*(4), 364–374.

Luptak, M. (2004). Social work and end-of-life care: a historical perspective. *Health & Social Work, 29* (1), 7–15.

Mattison, M. (2000). Ethical decision making: The person in the process. *Social Work, 45*(3), 201–212.

McCabe, J. T. (1984). *Perceptions of Social Work Performance in a Hospital Setting: Implications for Education and for Geriatric Practice* University of California. Berkeley.

Miller, M. S., & Rehr, H. (1983). *Social work issues in health care*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

McLeod, S. (2008). *Case Study method*. URL:<http://www.simplypsychology.org/case-study.html>.

McLeroy, K. R., Bibeau, D., Steckler, A., & Glanz, K. (1988). An Ecological Perspective on Health Promotion Programs. *Health Education Quarterly, 15*, 351–377.

McBride, C. M., Rimer, B. K. (1999). Using the Telephone to Improve Health Behavior and Health Service Delivery. *Patient Education and Counseling, 37*, 3–18.

Oliviere, D. (2001). The social worker in palliative care: the “eccentric” role. *Progress Palliat Care, 9*, 237–241.

Parton, N. (2003). Rethinking professional practice: The contributions of social constructionism and the feminist ethics of care. *British Journal of Social Work, 33*(1), 1–16.

Raybould, C., Adler, G. (2006). Applying NASW Standards to End-of-Life Care for a Culturally Diverse, Aging Population. *Social Work Values and Ethics-Archives, 3*, 2. 84–89.

Sable, M., Schild, D., & Hipp, A. (2005). Public Health Social Work Standards and Competencies. URL: http://oce.sph.unc.edu/cetac/phswcompetencies_may05.pdf.

Simpson, G. A., Williams, J. C., & Segall, A. B. (2007). Social work education and clinical learning. *Clinical Social Work Journal, 35*, 3–14.

PREPARATION OF SOCIAL WORKERS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE FIELD OF HEALTH: IMPLEMENTATION OF PROGRESSIVE IDEAS OF THE USA IN UKRAINE

Liliia Klos, Doctor of Sciences (Education), Associate Professor, Head of the Department of Sociology and Social Work, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine; liliia.y.klos@lpnu.ua

Abstract. *The relevance of the study is due to the growing importance of health in the value system of modern society, as well as the deteriorating health of the population not only in Ukraine but in the world as a whole. The situation has especially deteriorated in the context of the coronavirus infection pandemic, which has led to the emergence of numerous new and exacerbation of "old" social problems of the population. Social workers cannot stay away from the problems faced by ordinary citizens, especially when it comes to achieving social justice and respect for human rights, in particular in such a sensitive area as health. To ensure the effective provision of social services and to address the social problems of the population on the basis of health, social workers must be properly prepared for this type of professional activity. The training of social workers for health activities in Ukraine is a fairly new and not very common area of training in higher education institutions, and the practice of social workers in the field of health care in Ukraine is not yet a typical phenomenon. The use of progressive foreign developments is a good basis for quality preparation of future and already practicing social workers for health activities. Of particular importance is the American experience in training social workers to work in health care, based on more than a century of practice in this area. In order to borrow and adapt the valuable ideas of foreign experts, a comparison of the training of social workers for health activities in the United States and Ukraine was made. On the basis of the revealed common and distinctive features the ways of introduction of the best achievements of the American high school in domestic practice of preparation of social workers are offered.*

Keywords: *social worker, health care, training, social worker in health care, universities, USA.*

References

- Babushko, S. (2014). Analysis of regulatory and legal support for professional development of specialists in the United States. *Adult education: theory, experience, perspectives*, 1 (8), 155–164.
- Bezlyudna, V. (2012). *The system of social work with the family in the United States*. (Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences). Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychyna, Uman.

Belikova, N. (2012). Theoretical and methodical bases of preparation of future specialists in physical rehabilitation for health-preserving activity. (Author's dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Lutsk Institute of Human Development, University "Ukraine", Lutsk.

Bidyuk, N. (2009). Vocational training of the unemployed in the United States: theory and practice. Khmelnytsky: KhmTSNTEI.

Bobrytska, V. (2016). State educational policy of Ukraine in the field of education of persons with special needs. Continuing professional education: theory and practice, 3–4, 53–58.

Bobrytska, V. (2010). Formation of youth health: actualization of world retro-experience in the conditions of modern university education. Poltava: FOP Rybalka DL

Gaiduk, N. (2005). Professional training of social workers for mediation (based on US and Canadian materials). (Dis. Can. Ped. Of sciences). Institute of Pedagogy and Psychology of Vocational Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv.

Golubenko, T. (2015). Formation of readiness of future social workers for patronage work with elderly people. (Author's dissertation of Candidate of Pedagogical Sciences). NPU named after MP Drahomanov, Kyiv.

Žižko, O. (2013). Formation and development of vocational education of marginalized groups in Mexico and Venezuela. (Dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv.

Zagayko, O. (2008). Training of social workers for secondary schools in Great Britain. (Author's dissertation of Candidate of Pedagogical Sciences). GS Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv.

Kapska, A. (Ed.), Karpenko, O., Pinchuk, I. (2003). Socio-pedagogical work with children and youth with functional limitations. K.: Gos. social center services for young people.

Karpenko, O. (2008). Professional training of future social workers in the conditions of university education. (Dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). MP Drahomanov National Pedagogical University, Kyiv.

Klos, L. (2017). Professional training of future social workers for health care in US universities: theory and practice: a monograph. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House

Klos, L. (2018a). Genesis of professional training of social workers in health care in the United States. Bulletin of the Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University, 38 (3), 258-267.

Klos, L. (2018b). The current state of social work in public health: health activities of a social worker. International Journal of General and Medical Psychology, 1 (01), 90–92.

Klos, L., Khudoba, O., Shkolyar, M. (2019). A new look at solving health problems in the local community: an interdisciplinary team of specialists. Partnerships for social change: 20 years of experience, devoted to the 20th anniversary of Canada-Ukraine «Reforming social services» Project (1999–2003): international scientific and practical conference (Lviv, 24–26 October 2019): proceedings, 25–29.

Kovchina, I. (2008). Theory and practice of training future social educators for social and legal activities. (Author's dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). MP Drahomanov National Pedagogical University, Kyiv.

Kozubovska, I., Pichkar, O. (2003). Staffing of social services in the UK. Chernivtsi: Art line

Logvinenko, T. (2015). Training of social workers in the universities of the Scandinavian countries: Denmark, Norway, Sweden. Drohobych: Publishing Department of Drohobych State Pedagogical University named after Ivan Franko.

Laktionova, G. (1999). Theoretical and methodical bases of social and pedagogical work with female youth in the conditions of the big city. (Author's dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Institute of Pedagogy, Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv.

Meshko, G. (2012). Theory and practice of training future teachers to maintain and strengthen professional health. (Dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University, Ternopil.

Mikitenko, N. (2006). Training of social workers in Canadian universities. (Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences). Volodymyr Hnatiuk Ternopil State Pedagogical University, Ternopil.

Mukan, N. (2011). Professional development of secondary school teachers in the systems of continuing pedagogical education in Great Britain, Canada, USA. (Author's dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv.

Mysina, G. (2011). Creating conditions to ensure the physical, mental and social well-being of students in a healthy educational environment of the university. (Author's dissertation. Doctor of Pedagogical Sciences). FGBOU VPO "Tula State Pedagogical University. LN Tolstoy", Tula.

Ogienko, O. (2009). Trends in the development of adult education in the Scandinavian countries (second half of the twentieth century). (Dissertation of Doctor of Pedagogical Sciences). Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv.

Patrusheva, I. (2010). Formation of the competence of health care of future specialists in social work in the process of studying at the university. (Author's dissertation: Candidate of Pedagogical Sciences). Nizhnevartovsk State University for the Humanities, Moscow.

Pichkar, O. (2002). The system of training social work professionals in the UK. (Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences). Uzhhorod National University, Uzhhorod.

Polishchuk, V. (2002). Professional training for the social sphere: foreign experience. Ternopil: Textbook - Bogdan.

Plakhotnik, O. (2008). Actual problems of professional training of social workers. *Bulletin of Cherkasy University*, 123, 119-123.

Sobchak, N. (2004). The content and forms of training of social workers in the system of continuing education in the United States. (Dissertation for Candidate of Pedagogical Sciences). Volodymyr Hnatiuk Ternopil State Pedagogical University, Ternopil.

Stoyka, O. (2015). Transformational processes in US higher education. (Author's dissertation of Candidate of Pedagogical Sciences). Volodymyr Hnatiuk Ternopil National Pedagogical University, Ternopil.

Ukraine. Verkhovna Rada. Law "On Higher Education". № 1556-VII. (2014). URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>

Brill, C. K. (2001). Looking at the social work profession through the eye of the NASW Code of Ethics. *Research in Social Work Practice*, 11(2), 223–224.

Bywaters, P., & McLeod, E., & Napier, L. (Eds.). (2009). *Social Work and Global Health Inequalities: Practice and Policy Developments*. Bristol: The Policy Press.

Cabot, R. (1911). Social service work in hospitals. *Chicago Medical Recorder*, 33, 307–321.

Carney, J., McCarren, K. (2012) Social Work Education in Non-Sexual Dual Relationships. *Social Work Values and Ethics*, 9 (2), 10–20.

Chan, C. L.-W. (Intr.); Rhind, N. (Eds.). (1997). *Social Work Intervention in Health Care*. Hong Kong: Hong Kong University Press.

Csikai, E. (2004). Social workers participation in the resolution of ethical dilemmas in hospice care. *Health & Social Work*, 29(1), 67–76.

Evans, T., Peters, F. (2001). Ethical dimensions of health equity. In T. Evans et al. (Eds.). *Challenging inequities in health: from ethics to action*. New York: Oxford University Press.

Goldmeier, J. (1984). Ethical styles and ethical decisions in health settings. *Social Work in Health Care*, 10(1), 45–60.

- Headrick, L. A., & Khaleel, N. I. (2008). Getting it right: Educating professionals to work together in improving health and health care. *Interprofessional Care*, 22(4), 364–374.
- Luptak, M. (2004). Social work and end-of-life care: a historical perspective. *Health & Social Work*, 29 (1), 7–15.
- Mattison, M. (2000). Ethical decision making: The person in the process. *Social Work*, 45(3), 201–212.
- McCabe, J. T. (1984). *Perceptions of Social Work Performance in a Hospital Setting: Implications for Education and for Geriatric Practice* University of California. Berkeley.
- Miller, M. S., & Rehr, H. (1983). *Social work issues in health care*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- McLeod, S. (2008). *Case Study method*. URL:<http://www.simplypsychology.org/case-study.html>.
- McLeroy, K. R., Bibeau, D., Steckler, A., & Glanz, K. (1988). An Ecological Perspective on Health Promotion Programs. *Health Education Quarterly*, 15, 351–377.
- McBride, C. M., Rimer, B. K. (1999). Using the Telephone to Improve Health Behavior and Health Service Delivery. *Patient Education and Counseling*, 37, 3–18.
- Oliviere, D. (2001). The social worker in palliative care: the “eccentric” role. *Progress Palliat Care*, 9, 237–241.
- Parton, N. (2003). Rethinking professional practice: The contributions of social constructionism and the feminist ethics of care. *British Journal of Social Work*, 33(1), 1–16.
- Raybould, C., Adler, G. (2006). Applying NASW Standards to End-of-Life Care for a Culturally Diverse, Aging Population. *Social Work Values and Ethics-Archives*, 3, 2. 84–89.
- Sable, M., Schild, D., & Hipp, A. (2005). Public Health Social Work Standards and Competencies. URL: http://oce.sph.unc.edu/cetac/phswcompetencies_may05.pdf.
- Simpson, G. A., Williams, J. C., & Segall, A. B. (2007). Social work education and clinical learning. *Clinical Social Work Journal*, 35, 3–14.

Article history:

Received: August 01, 2021

1st Revision: September 05, 2021

Accepted: September 30, 2021